

господарюючого суб'єкта, засновника та працюючих.

До теперішнього часу загальний формат теорії обліку пасивів став, по суті справи, канонічним, що зафіксовано на декількох сторінках численних підручників з обліку. Бухгалтерська наука повинна через систему обліку руху пасивів внести свій посильний вклад в розуміння причин і наслідків бідності. Хоча питання прийняття політики з викорінювання бідності залишається відкритим, облікова наука є основним джерелом надання інформації з соціального захисту працюючих та вироблення пропозицій в цій сфері. Існування бідності, незважаючи на багатство нашої країни і економічне зростання, вважається серйозною соціальною проблемою, для вирішення якої слід прикласти дослідницькі зусилля, особливо з боку бухгалтерів, фінансистів, економістів і соціологів.

УДК 657:004

Денчук П.Н.,
к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

СИСТЕМА АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Реалії сьогодення призвели до активного пошуку способів ефективності бізнес-процесів підприємства. Одну з ключових ролей при цьому відіграє бухгалтерський облік. Інформація, яку він надає покликана задовольняти потреби не тільки зовнішніх користувачів, але і менеджмент самого підприємства. Внаслідок чого в середніх і великих вітчизняних компаніях ведення як фінансового, так і управлінського обліку вже стало нормою.

Для отримання відчутного позитивного результату від інвестування засобів в інформаційні технології (ІТ) необхідне виконання низки умов:

- впроваджувати технологічні інновації потрібно паралельно з управлінськими. За допомогою ІТ можна розробити організаційні моделі бізнес-процесів, які дозволять досягнути стійких конкурентних переваг;
- доцільно виявити в яких саме сферах впровадження ІТ дозволить оптимально підвищити ефективність діяльності підприємства і сконцентруватись, в першу чергу, на них;
- необхідно ретельно розрахувати на протязі якого часу і в якій послідовності інвестувати в ІТ. Облік фактора часу (своєчасність інвестування) дозволить у повному обсязі реалізувати потенціал технологічних інновацій.

Таким чином, обдуманий вибір і впровадження автоматизованих систем управління (АСУ) з врахуванням особливостей компанії дозволить розкрити конкурентні переваги та оптимізувати бізнес-процеси підприємства.

На сучасному етапі набули широкого поширення автоматизовані системи управління рівня ERP (Enterprise Resource Planning – планування ресурсів підприємства) і ERP II (Enterprise Resource and Relationship Processing – управління ресурсами і зовнішніми зв'язками підприємства) [1].

Більшість сучасних ERP – систем побудовано за модульним принципом, що дає замовнику можливість вибору і впровадження тільки необхідних саме йому модулів. Модулі різних ERP – систем можуть відрізнятись як за назвою, так за змістом. Проте існує типовий набір функцій для програмних продуктів класу ERP. До таких належать:

- ведення конструкторських і технологічних специфікацій, які визначають склад кінцевого продукту, а також матеріальні ресурси і операції необхідні для його виготовлення;

- управління попитом і формування планів продажів і виробництва. Ці функції призначенні для прогнозування попиту і планування випуску продукції;

- планування потреби у матеріалах. Дозволяє визначати об'єми різних видів матеріальних ресурсів (сировини, матеріалів, комплектуючих) необхідних для виконання виробничої програми, а також терміни постачання, розміри партій і т.д.;

- управління запасами і закупівельною діяльністю. Дозволяє організувати ведення договорів, реалізувати схему централізованих закупівель, забезпечити облік і оптимізацію складських запасів і т.д.;

- планування виробничих потужностей. Ця функція дозволяє контролювати наявність доступних потужностей і планувати їх завантаження, включає як укрупнене планування потужностей (для оцінки реалістичності виробничих програм), так і більш детальне планування, аж до окремих робочих центрів;

- фінансові функції. В цю групу входять функції фінансового обліку, управлінського обліку, а також оперативного управління фінансами;

- функції управління проектами. Забезпечують планування задач проекту і ресурсів, необхідних для його реалізації.

На вітчизняних підприємства системи класу ERP функціонують в дещо «урізаному» вигляді. Основні відмінності між зарубіжними і вітчизняними системами класу ERP полягають в наступному:

- зарубіжні системи орієнтовані на добре структуровану ієрархічну систему процесів притаманних компанії;

- зарубіжні системи, як правило базуються на наборі стандартів, яким процеси повинні відповідати, наприклад стандарт ERP;

- зарубіжні системи, спрямовані на автоматизацію управління і підтримують повний набір керованих функцій (в межах процесу або підприємства): планування – контроль відхилень (облік) – регулювання;

- зарубіжні системи можуть включати додаткові модулі, які дозволяють оптимізувати виконання низки окремих управлінських задач, наприклад вибір оптимального маршруту при управлінні транспортом і т.п.;
- вітчизняні системи, як направило, направлені на розв'язання тільки завдань обліку і генерації бухгалтерської звітності.

Системи призначені для автоматизації різних видів обліку і управління підприємством можна поділити на три основних класи:

1. Локальні системи;
2. Середні інтегровані системи;
3. Крупні (великі) інтегровані системи [2].

Ефективність застосування вказаних систем залежить від багатьох факторів. Якісна характеристика ефективності застосування виділених видів систем в залежності від індивідуальних особливостей підприємств наведена на рис. 1.

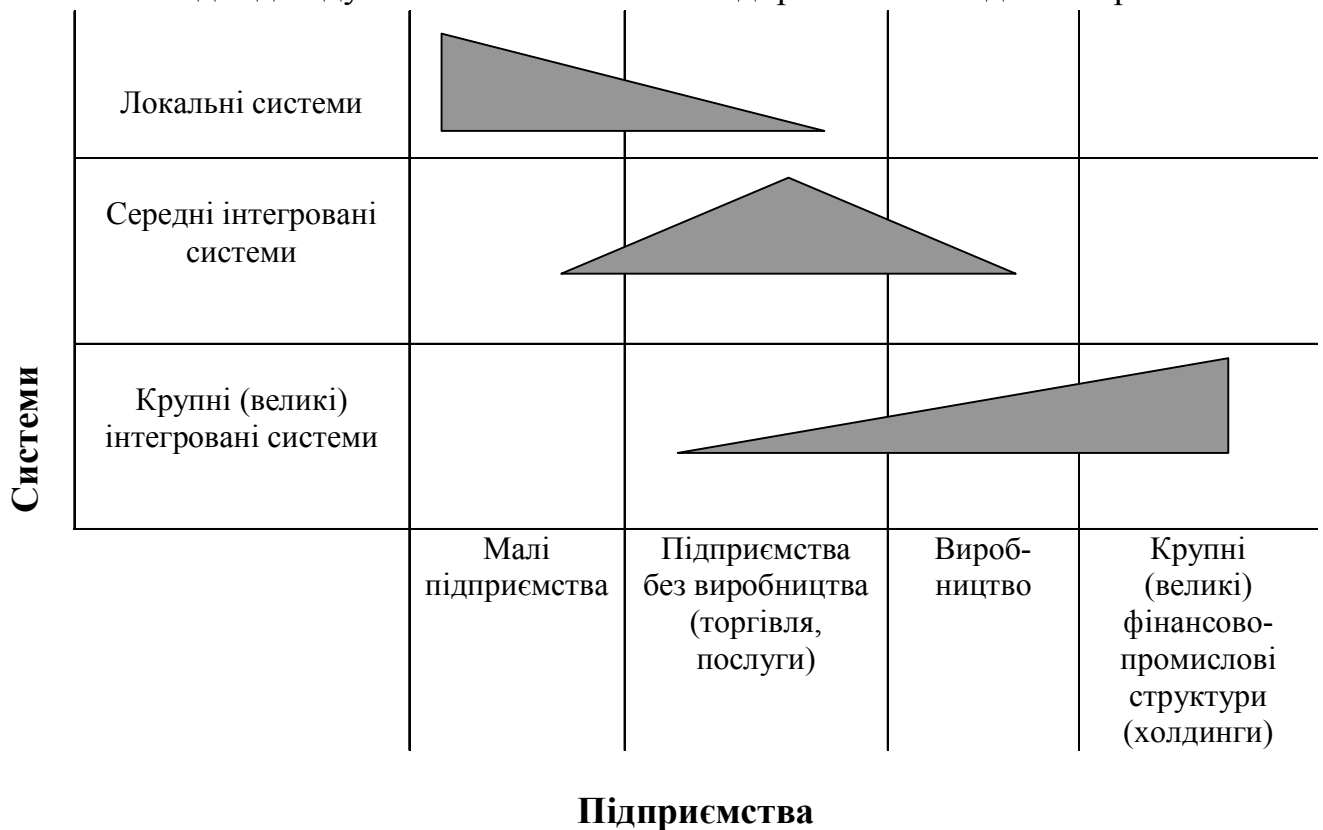

Рис. 1. Ефективність застосування систем автоматизації

Дослідження економічної літератури [1; 2] та практичного досвіду дозволяє виділити основні причини необхідності впровадження автоматизованих систем на підприємстві:

- заміна існуючих систем, які не відповідають потребам сучасного бізнесу (по-перше: фрагментарних та тих, що не дозволяють сформувати консолідовану картину діяльності підприємства; по-друге: тих, що мають незадовільну швидкість виконання основних бізнес-процесів і недостатню оперативність

отримання та обробки інформації; по-третє: тих, що не масштабуються під нові завдання бізнесу, який постійно розвивається; по-четверте: тих, що створюють серйозні труднощі з логістикою і плануванням діяльності підприємства);

- необхідність розширення контактів та їх постійна підтримка з постачальниками та клієнтами;

- отримання оперативної інформації про господарські процеси, які відбуваються в організації; - досягнення бажаного рівня конкурентної переваги.

Про використанні АСУ правильніше говорити, про зниження корпоративних витрат, ніж про отримання реального прибутку. Але більш важливим є те, що після запровадження АСУ в керівництва підприємства з'являється можливість комплексного аналізу і генерування на нього основі стратегічних рішень. Таким чином, можна зробити висновок, що інвестування коштів у впровадження системи автоматизації облікових процесів не розкіш, а практична необхідність.

Література:

1. Харитонов С.А., Шуремов Е.П., Чистов Д.В. Информационные системы бухгалтерского учета / С.А. Харитонов, Д.В. Чистов, Е.Л. Шуремов. – М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2010. – 160с.

2. Федорова Г.В. Информационные технологии бухгалтерского учета, анализа и аудита / Г.В. Федорова. М.: Издательство «Омега-Л», 2009. – 296с.

УДК 657.4

Домбровська Н.Р.,

к.е.н., доцент, Чортківський інститут підприємництва і бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Удосконалення організації обліку можливе завдяки впровадженню та використанню сучасних технологічних засобів спеціалізованого програмного забезпечення. В зв'язку з цим комплексна автоматизація обліку господарської діяльності підприємства є пріоритетною у порівнянні з частковою автоматизацією окремих ділянок обліку.

Проблемам удосконалення обліку дебіторської заборгованості в умовах комп'ютерних технологій присвячено праці вчених М.М. Бенько, І.М. Медведик, В.О.Осмятченко, З.М.Холод та інших.

Облік дебіторської заборгованості має низку особливостей, які повинні бути враховані у контексті використання комп'ютерних технологій. Аналіз програмних продуктів щодо обліку дебіторської заборгованості вказало на розповсюдженість використання "1С: Підприємство". З точки зору